

листове и вида на хартията, хронологическия обхват на текста, ако е превод, от кой език е, описание на съдържанието, дава се образец от езика и правописа, от кого е намерен ръкописът и от кого предоставен. Но направеното не е достатъчно. Още във встъпителната си лекция, изнесена през 1923 г., П. Ников отбелязва, че това *трябва да се извърши в цяла България*³.

При учредяването си през 1911 г. Българското историческо дружество също поставя издирването, събирането и издаването на извори за българската история като една от основните си задачи. През 1925 г. В. Златарски, в качеството си на председател на дружеството, докладва пред редовното годишно събрание, че той, заедно с П. Мутафчиев и П. Ников, ще започне подготовка за публикуването на паметници на българската история в специално издание „*Monumenta Bulgarica*“⁴. Но поради различни причини неговото отпечатване не се осъществява, а в българската историческа наука започва все по-силно да се усеща липсата на такива корпуси и описи на документи. През 30-те години на ХХ в. Българската академия на науките разполага с достатъчен ресурс за осъществяването на горепосочените задачи. На 27 март 1938 г. към Историко-филологическия клон на БАН се създава Комисия за издаване на изворите на българската история⁵. В нейния състав влизат Гаврил Кацаров, Петър Мутафчиев и Петър Ников, а по-късно и Иван Снегаров⁶.

Тези усилия на учените не остават незабелязани от държавниците и на 25 април 1940 г. в „Държавен вестник“ е обнародван нов Закон за БАН⁷, в който като един от основните нейни приоритети се определя *„да събира и обнародва изворите за историята на българския народ“*⁸. В това движение за издирване, описване и издаване на документалните свидетелства за българското минало се включват всички наши учени и хора с афинитет към старините. Един от тези, които се заемат с нелеката задача, е и проф. Христо Гандев.

През целия си научен път проф. Христо Гандев обръща значително внимание на извора и на неговата роля и място в историческото изследване. *„Колкото по-голяма е информацията, толкова по-здраво се стъпва на земята“*⁹.

Позволявам си да направя това дълго предисловие, за да покажа, от една страна, направеното в България по отношение на издирването и обнародването на извори и тяхното систематизиране към началото на 40-те години на ХХ в. и, от друга, отношението на Хр. Гандев към изворите и направената от него, посредством публикациите му, заявка за тяхното издирване и систематизиране. В архива на учения са запазени негови работни фишове от периода 1938-1944 г. Те са върху исторически изследвания, възрожденски периодичен печат и пътеписи, из-